

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾

z dnia *19 sierpnia* 2010 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu
przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie
lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów
Wiejskich na lata 2007 – 2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 138, poz. 868 oraz z 2009 r. Nr 71, poz. 613) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną, jeżeli posiadają siedzibę na obszarze objętym LSR lub prowadzą działalność na tym obszarze, z wyłączeniem województwa oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.”;

2) w § 3:

a) w ust. 1 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego lub subwencji ogólnej;”;

b) w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 98, poz. 634, Nr 214, poz. 1349 i Nr 237, poz. 1655, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 490 i Nr 148, poz. 993.

- „1) podmiotowi, o którym mowa w § 2;
- 2) jeżeli zostały spełnione warunki określone w rozporządzeniu;”;
- 3) w § 4:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Pomoc na małe projekty przyznaje się w formie refundacji części kosztów, które są uzasadnione zakresem realizacji małego projektu, niezbędne do osiągnięcia jego celu oraz racjonalne:
- 1) określonych w ust. 1a, w tym kosztów ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją małego projektu,
- 2) poniesionych:
- a) od dnia zawarcia umowy, na podstawie której jest przyznawana pomoc na małe projekty,
- b) w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 000 złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego – zwanych dalej „kosztami kwalifikowalnymi małych projektów”.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Do kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zalicza się koszty:
- 1) ogólne obejmujące koszty:
- a) przygotowania dokumentacji technicznej małego projektu,
- b) opłat za patenty, licencje lub wynagrodzenia za przeniesienie autorskich praw majątkowych,
- c) opłat notarialnych, skarbowych lub sądowych,
- d) sprawowania nadzoru autorskiego lub inwestorskiego;
- 2) zakupu materiałów lub przedmiotów;
- 3) zakupu usług lub robót budowlanych;
- 4) najmu, dzierżawy lub zakupu oprogramowania, sprzętu, narzędzi, urządzeń lub maszyn, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie, z tym że w przypadku części małego projektu, która nie obejmuje inwestycji, koszty zakupu oprogramowania, sprzętu, narzędzi, urządzeń lub maszyn podlegają refundacji wyłącznie, gdy nie przekraczają kosztów ich najmu lub dzierżawy.”,
- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do kosztów kwalifikowalnych małych projektów stanowiących koszty ogólne zalicza się koszty w wysokości nieprzekraczającej 10 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych małych projektów pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.”,

d) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wartość wkładu niepieniężnego obejmującą wartość:

a) pracy oraz usług świadczonych nieodpłatnie, stanowiącą iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy na małe projekty, i liczby 168,

b) udostępnienia ziemi, nieruchomości, sprzętu lub surowców, o którym mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia nr 1974/2006

- lecz nie więcej niż 30 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych małych projektów pomniejszonych o wysokość kosztów ogólnych.”,

e) po ust. 6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. W przypadku gdy zdarzenie powodujące poniesienie kosztów kwalifikowalnych:

1) nie zostało uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo

2) do jego identyfikacji nie wykorzystano odpowiedniego kodu rachunkowego

– o których mowa w art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1698/2005, koszty te podlegają refundacji w wysokości określonej w ust. 6 pomniejszonej o 10 %.

6b. Prowadzenie oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystanie z odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1698/2005, odbywa się w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych albo przez prowadzenie zestawienia faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu udostępnionym przez samorząd województwa, gdy na podstawie odrębnych przepisów beneficjent nie jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych.”;

4) w § 6:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, LGD określa planowany termin składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty.

1b. LGD składa wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 44 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty, a dokumenty niezbędne do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy – w terminie 24 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty.

1c. Jeżeli określony przez LGD we wniosku, o którym mowa w ust. 1, planowany termin składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty nie został uzgodniony z samorządem województwa, w informacji, o której mowa w ust. 1, wskazuje się inny termin składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty określony przez LGD w uzgodnieniu z samorządem województwa. Przepis ten stosuje się odpowiednio w przypadku złożenia przez LGD wniosku, o którym mowa w ust. 1, po upływie terminu określonego w ust. 1b.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności wskazanie:

- 1) terminu składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty:
  - a) nie krótszego niż 14 dni i nie dłuższego niż 30 dni,
  - b) rozpoczynającego bieg nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości tej informacji;
- 2) miejsca składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty;
- 3) miejsca zamieszczenia wzoru formularza wniosku o przyznanie pomocy na małe projekty;
- 4) miejsca zamieszczenia kryteriów wyboru małych projektów przez LGD, określonych w LSR, w tym kryteriów, na podstawie których ocenia się uzasadnienie realizacji małego projektu w ramach LSR;
- 5) miejsca zamieszczenia wykazu dokumentów niezbędnych do weryfikacji spełnienia kryteriów wyboru małych projektów, określonych w LSR;
- 6) limitu dostępnych środków;

7) minimalnych wymagań, których spełnienie jest niezbędne do wyboru małego projektu przez LGD.”;

5) w § 9:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 3,

b) uchyla się ust. 2;

6) w § 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Listy, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają dane umożliwiające identyfikację małego projektu i wnioskowaną kwotę pomocy, a lista, o której mowa w ust. 2:

1) pkt 1 – zawiera dodatkowo wskazanie małych projektów, które mieszczą się w ramach limitu, o którym mowa w § 6 ust 3 pkt 6;

2) pkt 2 – zawiera dodatkowo wskazanie małych projektów, które:

a) w wyniku oceny pod względem zgodności z LSR zostały uznane za:

– zgodne z LSR,

– niezgodne z LSR,

b) nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w informacji, o której mowa w § 6 ust. 1.”;

7) w § 10a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. LGD publikuje listę, o której mowa w § 10 ust. 2 pkt 1, na swojej stronie internetowej nie później niż w dniu jej przekazania do właściwego organu samorządu województwa.”;

8) w § 10b część wspólna wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„- w terminie określonym w § 10 ust. 2, z tym że, informując wnioskodawcę o wybraniu małego projektu, wskazuje się również, czy projekt ten mieści się w ramach limitu, o którym mowa w § 6 ust. 3 pkt 6.”;

9) § 10c otrzymuje brzmienie:

„§ 10c. 1. Samorząd województwa może dwukrotnie wezwać LGD do złożenia wyjaśnień, uzupełnienia list, o których mowa w § 10 ust. 2, lub przekazania brakujących uchwał, o których mowa w § 10a, lub złożonych wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej przyznania pomocy na mały projekt.

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy na małe projekty, o czym właściwy organ samorządu województwa zawiadamia wnioskodawcę.”;

10) w § 11:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli wniosek o przyznanie pomocy na małe projekty nie został złożony w terminie lub we wniosku nie wskazano adresu wnioskodawcy i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, lub wniosek dotyczy małego projektu, który nie został wybrany przez LGD, lub na podstawie przekazanych przez LGD dokumentów lub wyjaśnień nie można stwierdzić, że mały projekt został wybrany przez LGD, właściwy organ samorządu województwa pozostawia wniosek bez rozpatrzenia.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6 Złożony wniosek o przyznanie pomocy nie może być zmieniany przez wnioskodawcę w zakresie planu finansowego operacji lub zestawienia rzeczowo-finansowego operacji, z wyłączeniem:

- 1) zmian wynikających z wezwań samorządu województwa;
- 2) jednej zmiany w zakresie planu finansowego operacji lub zestawienia rzeczowo-finansowego operacji, dokonanej za zgodą samorządu województwa, jeżeli zmiana ta nie spowoduje zmiany celów operacji wskazanych we wniosku o przyznanie pomocy.”;

11) w § 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku nierozpatrzenia wniosku w terminie, o którym mowa w ust. 2, właściwy organ samorządu województwa zawiadamia wnioskodawcę i LGD o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin rozpatrzenia wniosku, nie dłuższy jednak niż miesiąc.”;

12) po § 13 dodaje się § 13a w brzmieniu:

„§ 13a. Właściwy organ samorządu województwa lub samorządowa jednostka, na uzasadnioną prośbę wnioskodawcy, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu wykonania przez wnioskodawcę określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy, jednak nie dłużej niż o 6 miesięcy, przy czym przedłużenie terminu o więcej niż miesiąc wymaga udokumentowania przez wnioskodawcę przyczyny uzasadniającej jego prośbę.”;

13) w § 14 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wnioś prośbę w terminie 45 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia;”;

14) w § 15:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Dokonanie przez wnioskodawcę zmiany, o której mowa w § 11 ust. 6, wydłuża o miesiąc termin rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy.

1b. Rozpoczęcie kontroli LGD przez właściwy organ samorządu województwa na podstawie umowy, o której mowa w art. 14 ust. 3 ustawy, wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty, których dotyczy ta kontrola, do czasu jej zakończenia, jednak nie dłużej niż przez miesiąc, o czym właściwy organ samorządu województwa na piśmie zawiadamia wnioskodawców.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w trakcie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy na małe projekty niezbędne jest uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu, lub zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości co do możliwości przyznania pomocy, termin rozpatrywania wniosku o jej przyznanie wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania tych wyjaśnień lub opinii, także w związku z zajściem nowych okoliczności, nie dłuższy jednak niż 2 miesiące, o czym właściwy organ samorządu województwa informuje na piśmie wnioskodawcę i LGD.”;

15) w § 17 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Poza postanowieniami określonymi w art. 23 ustawy umowa, na podstawie której jest przyznawana pomoc na małe projekty, może zawierać inne postanowienia dotyczące realizacji małego projektu, w szczególności zobowiązania beneficjenta dotyczące:

1) osiągnięcia celu małego projektu, a w przypadku małego projektu dotyczącego inwestycji również jego zachowania przez okres 5 lat od dnia przyznania pomocy;

2) niefinansowania realizacji małego projektu z udziałem innych środków publicznych, z wyłączeniem przypadku współfinansowania:

a) z Funduszu Kościelnego lub

b) z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego lub subwencji ogólnej;

- 3) ograniczeń lub warunków w zakresie:
  - a) przenoszenia własności lub posiadania rzeczy nabytych w ramach realizacji małego projektu lub sposobu ich wykorzystywania,
  - b) sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą- do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia przyznania pomocy;
- 4) umożliwienia przeprowadzania kontroli związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia przyznania pomocy;
- 5) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia dokonania płatności ostatecznej;
- 6) informowania właściwego organu samorządu województwa o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia przyznania pomocy.

3. Umowa, na podstawie której jest przyznawana pomoc na małe projekty, zawiera również postanowienia dotyczące:

- 1) warunków i sposobu pozyskiwania od beneficjenta danych:
    - a) o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 1 ustawy, przez właściwy organ samorządu województwa,
    - b) dotyczących realizacji małego projektu, niezbędnych do monitorowania wskaźników określonych w LSR, przez LGD;
  - 2) dokonywania zmian w umowie, z uwzględnieniem, że zmiana umowy, na podstawie której jest przyznawana pomoc na małe projekty, w zakresie zobowiązań beneficjenta określonych w ust. 2 pkt 1 jest nieważna.”;
- 16) w § 22 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Do trybu rozpatrywania wniosku o płatność stosuje się odpowiednio przepisy § 13a–15, z wyłączeniem § 15 ust. 1a.”;
- 17) w § 29 pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:
- „5) przeniesienie przez beneficjenta, za zgodą właściwego organu samorządu województwa, w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy, własności lub posiadania przedsiębiorstwa albo jego części objętych realizacją inwestycji w ramach małego projektu lub przeniesienie własności lub posiadania nabytych dóbr objętych małym projektem na rzecz podmiotu, który spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz przejmie zobowiązania dotychczasowego beneficjenta;

6) zmiana, w całości albo w części, za zgodą właściwego organu samorządu województwa, w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy, przeznaczenia dóbr nabytych przez beneficjenta, wyremontowanych lub wybudowanych budynków lub budowli, jeżeli nowy sposób ich wykorzystania nie naruszy celów i zakresu działania, o którym mowa w § 1.”;

18) uchyla się § 32;

19) w § 34:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) właściwy organ samorządu województwa właściwego ze względu na siedzibę LGD, na jej wniosek, podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego lub samorządowej jednostki oraz w prasie o zasięgu obejmującym obszar realizacji LSR, informację o możliwości składania, za pośrednictwem danej LGD, wniosków o przyznanie pomocy; przepisy § 6 ust. 1a–3 stosuje się odpowiednio;”

b) w pkt 3:

– lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) przekazuje właściwemu podmiotowi wdrażającemu listy operacji, które zostały wybrane, i operacji, które nie zostały wybrane, oraz uchwały właściwego organu LGD w sprawie wyboru operacji wraz ze złożonymi wnioskami o przyznanie pomocy, w terminie określonym w § 10 ust. 2, oraz publikuje listę operacji, które zostały wybrane, na swojej stronie internetowej nie później niż w dniu jej przekazania do właściwego podmiotu wdrażającego;”

– w lit. c tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– wybraniu operacji albo niewybraniu operacji, wskazując przyczyny niewybrania, z tym że, informując wnioskodawcę o wybraniu operacji, wskazuje się również, czy operacja ta mieści się w ramach limitu określonego w informacji, o której mowa w pkt 1;”

c) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) w przypadku operacji spełniających warunki przyznania pomocy finansowej w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 18 ustawy, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozpatrując

wniosek o przyznanie pomocy, nie przyznaje punktów planowanej operacji;”,

d) pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5) w przypadku operacji spełniających warunki przyznania pomocy finansowej w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 20 ustawy:

a) do wniosku o przyznanie pomocy nie dołącza się planu odnowy miejscowości oraz uchwał:

- zebrania wiejskiego lub rady dzielnicy, lub rady osiedla w sprawie przyjęcia planu odnowy miejscowości,
- rady gminy w sprawie zatwierdzenia planu odnowy miejscowości,
- zmieniających uchwały, o których mowa w tiret pierwszym i drugim,

b) właściwy organ samorządu województwa, rozpatrując wnioski o przyznanie pomocy, nie dokonuje takiej ich oceny, której wynikiem jest przyznanie punktów planowanej operacji,

c) refundacji podlegają koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta, w wysokości nieprzekraczającej 80 % tych kosztów, z tym że dla jednej miejscowości – nie więcej niż 500 tys. zł w okresie realizacji Programu;

6) właściwy podmiot wdrażający może dwukrotnie wezwać LGD do złożenia wyjaśnień, uzupełnienia list lub przekazania brakujących uchwał, o których mowa w pkt 3 lit. b, lub wniosków o przyznanie pomocy, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej przyznania pomocy; przepis § 10c ust. 2 stosuje się odpowiednio;”,

e) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) rozpoczęcie kontroli LGD przez właściwy podmiot wdrażający na podstawie umowy, o której mowa w art. 14 ust. 3 ustawy, wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy, których dotyczy ta kontrola, do czasu jej zakończenia, jednak nie dłużej niż przez miesiąc, o czym właściwy podmiot wdrażający zawiadamia wnioskodawców;”,

f) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) pomoc jest przyznawana:

- a) jeżeli zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych, wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi nie później niż do dnia 31 grudnia 2014 r.,
  - b) do wysokości limitów określonych w tych przepisach i do wysokości limitu dostępnych środków, który jest określony w informacji, o której mowa w pkt 1;”,
  - g) dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
    - „8) umowa, na podstawie której jest przyznawana pomoc, zawiera również postanowienia dotyczące warunków i sposobu pozyskiwania od beneficjenta danych dotyczących realizacji operacji, niezbędnych do monitorowania wskaźników określonych w LSR, przez LGD.”;
- 20) po § 34 dodaje się § 34a w brzmieniu:
- „§ 34a. Do postępowań w sprawach dotyczących przyznania pomocy na operacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy, wszczętych w terminach składania wniosków o przyznanie tej pomocy, które upłynęły przed dniem wejścia w życie przepisów zmieniających przepisy wydane na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy, określające szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy finansowej w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20 ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.”;
- 21) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- 22) uchyla się załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Do postępowań w sprawach dotyczących przyznania pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, wszczętych w terminach składania wniosków o przyznanie tej pomocy, które upłynęły przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że w przypadku postępowań w sprawie przyznania tej pomocy na operacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, stosuje się również § 34a rozporządzenia wymienionego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 3. 1. Do wniosków o przyznanie pomocy finansowej na operacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, odpowiadających warunkom przyznania pomocy finansowej w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 18 tej ustawy, złożonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 55, poz. 335), stosuje się § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 139, poz. 883) w brzmieniu z dnia 16 sierpnia 2008 r., z wyjątkiem przypadku gdy wnioskodawca, do dnia zawarcia umowy, na podstawie której jest przyznawana ta pomoc, dokona zmiany w złożonym wniosku o jej przyznanie w zakresie określonym w § 12 ust. 1 pkt 1 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozporządzenia z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 139, poz. 883, z 2009 r. Nr 50, poz. 402 oraz z 2010 r. Nr 55, poz. 335), która nie spowoduje zwiększenia wysokości pomocy określonej w tym wniosku.

2. W przypadku dokonania zmiany, o której mowa w ust. 1, termin rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, można wydłużyć o miesiąc.

§ 4. Przepisy § 4 ust. 6a i 6b rozporządzenia wymienionego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się wyłącznie do refundacji kosztów poniesionych na realizację operacji objętej wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 złożonym:

- 1) nie wcześniej niż w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia albo

- 2) przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia termin do złożenia tego wniosku jeszcze nie upłynął
- z tym że w przypadku kosztów poniesionych przez podmioty, które są obowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych, przepisy te stosuje się od nowego roku obrotowego w rozumieniu przepisów o rachunkowości, a w przypadku kosztów poniesionych przez pozostałe podmioty - przepisy te stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

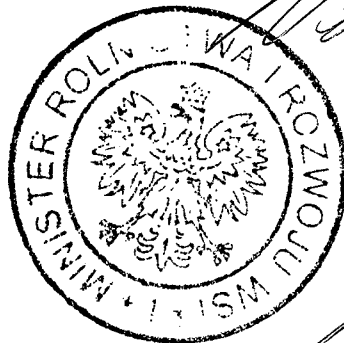
§ 5. Lokalne grupy działania dostosują lokalne strategie rozwoju do przepisów rozporządzenia w terminie 5 miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

W/z Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU.

Tadeusz Nalewajk

Zakres realizacji małych projektów:

- 1) podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej na obszarze objętym LSR przez:
  - a) udostępnianie urządzeń i sprzętu, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie,
  - b) organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru objętego LSR, innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, oraz z wyłączeniem szkoleń połączonych z promocją towarów lub usług określonego przedsiębiorcy,
  - c) organizację imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych lub sportowych związanych z promocją lokalnych walorów,
  - d) zagospodarowanie przestrzeni publicznej z wyłączeniem pasów drogowych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich;
- 2) rozwijanie aktywności społeczności lokalnej przez:
  - a) promocję i organizację lokalnej twórczości kulturalnej lub aktywnego trybu życia, z wyłączeniem remontu i budowy budynków mieszkalnych,
  - b) promocję lokalnej przedsiębiorczości,
  - c) remont połączony z modernizacją lub wyposażenie istniejących świetlic wiejskich oraz innych obiektów, pełniących ich funkcję, oraz zagospodarowanie terenu przylegającego do tych obiektów;
- 3) rozwijanie turystyki lub rekreacji na obszarze objętym LSR przez:
  - a) utworzenie lub zmodernizowanie punktów informacji turystycznej, bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych związanych tematycznie z ofertą turystyczną obszaru objętego LSR, przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych i promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSR,
  - b) budowę, odbudowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją,

zagospodarowanie lub oznakowanie obiektów małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wyposażanie obiektów pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne, z wyłączeniem hoteli, moteli, pensjonatów oraz bazy gastronomicznej;

- 4) promowanie, zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego, lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000;
- 5) zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego przez:
  - a) odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków,
  - b) remont lub wyposażenie istniejących muzeów lub innych obiektów pełniących ich funkcje,
  - c) kultywowanie:
    - miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów,
    - języka regionalnego i gwary,
    - tradycyjnych zawodów i rzemiosła,
  - d) prowadzenie badań nad obszarem wdrażania LSR, innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 23 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 6) inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług, których podstawę stanowią lokalne zasoby, tradycyjne sektory gospodarki lub lokalne dziedzictwo, w tym kulturowe, historyczne lub przyrodnicze, zwanych dalej „produktami lub usługami lokalnymi”, albo podnoszenie jakości takich produktów lub usług przez:
  - a) udział w targach i konkursach produktów lub usług lokalnych,
  - b) promocję produktów lub usług lokalnych,
  - c) uzyskanie certyfikatów i uczestnictwo w systemach jakości, innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
  - d) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych

wykorzystywanych do prowadzenia sprzedaży produktów lub usług lokalnych,

- e) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do tradycyjnego wyrobu produktów lokalnych,
  - f) badanie rynku produktów lub usług lokalnych
– z wyłączeniem działalności rolniczej;
- 7) wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności kulturalnej lub gospodarczej, w tym polegającej na wynajmie pokoi w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem działalności rolniczej.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 ma na celu przede wszystkim dostosowanie przepisów regulujących przyznanie pomocy na operacje odpowiadające warunkom przyznania pomocy w ramach działań „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” i „Odnowa i rozwój wsi” do zmian wprowadzanych w przepisach do tych działań oraz na wprowadzeniu regulacji dostosowujących przepisy ww. rozporządzenia do ustaleń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego powstałych po kontroli dotyczącej programu Leader w Polsce.

Do rozporządzenia w zakresie działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” zostały wprowadzone m.in. zmiany dotyczące warunków uzyskania określonych limitów wsparcia oraz systemu ustalania kolejności przysługiwania pomocy na podstawie kryteriów oceny operacji. Z uwagi na to, iż pomoc w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” jest udzielana na operacje odpowiadające warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” (oś 4), konieczne jest dostosowanie przepisów rozporządzenia dotyczącego działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” do przepisów zmienianego rozporządzenia w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” poprzez oś 3. Dostosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia polegające na zacytowaniu aktualnie obowiązujących przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” (Dz. U. Nr 55, poz. 335) niesie duże ryzyko konieczności wprowadzenia kolejnych zmian w przyszłości. Mając na uwadze, że przepisy § 32 są w dużej mierze powtórzeniem przepisów wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy, określających szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działań, o których mowa w art. 5 pkt 17, 18 i 20 ustawy, a służy określeniu wysokości limitów pomocy na beneficjenta w okresie realizacji Programu w ramach poszczególnych typów operacji w ramach

działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, co możliwe jest na podstawie przepisów odrębnych, proponuje się uchylenie całego § 32. Oznacza to, że przepisy rozporządzeń dla działań, o których mowa w art. 5 pkt 17, 18 i 20 ustawy, stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy operacje z zakresu ww. działań realizowane są w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej. Odmienne regulacje określone zostały w § 34. Należy podkreślić, że rezygnacja z cytowania limitów pomocy dla poszczególnych operacji z zakresu działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 ustawy, nie oznacza zmiany dotychczasowego podejścia, tzn. nadal obowiązują podwójne limity, odrębne dla operacji realizowanych w ramach osi 3 i osi 4.

Zmiana § 2 ust. 2 zmienianego rozporządzenia polegająca na wykluczeniu województwa z grona beneficjentów małych projektów wynika z potrzeby zapewnienia, iż weryfikacja wniosków o przyznanie pomocy będzie przebiegać obiektywnie, co może okazać się niemożliwe, w przypadku gdy samorząd województwa będzie weryfikował wniosek o przyznanie pomocy, której ma być beneficjentem.

Zmiana § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b zmienianego rozporządzenia ma charakter techniczny i polega na dokładniejszym dostosowaniu tego przepisu do brzmienia ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późn zm.).

W zmienianym rozporządzeniu proponuje się uchylenie części przepisu § 3 ust. 2 pkt 1 zmienianego rozporządzenia. Nadanie numeru ewidencyjnego w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności będzie nadal wymagane, natomiast wymóg ten nie będzie rozumiany jako kryterium dostępu. Proponowana zmiana nie wpłynie na wykonanie przepisu art. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006.

Zmiana § 3 ust. 2 pkt 2 zmienianego rozporządzenia, tj. kryterium dostępu odnoszącego się do spełnienia warunków określonych w tym rozporządzeniu oraz przepisów odrębnych odnoszących się do realizacji małego projektu, polegająca na rezygnacji z weryfikacji spełnienia warunków określonych przez przepisy odrębne na etapie przyznania pomocy, ma na celu przyspieszenie weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy oraz umożliwienie wnioskodawcy zdobycie odpowiednich dokumentów w terminach późniejszych, a także eliminację dodatkowych kosztów, w

przypadku gdy pomoc nie zostanie przyznana. Weryfikacja spełnienia tego warunku nie zostanie zaniechana, a jedynie przesunięta na etap weryfikacji wniosku o płatność.

Z uwagi na zgłaszane przez wnioskodawców trudności w liczeniu wkładu własnego małego projektu w formie pracy własnej oraz usług świadczonych nieodpłatnie proponuje się zmianę sposobu jej wyliczenia. Obecnie wartość pracy własnej stanowi 10 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych (wraz z wartością pracy własnej) pomniejszonych o koszty ogólne, dlatego w rozporządzeniu określono prostszy sposób wyliczenia pracy własnej oraz usług świadczonych nieodpłatnie z wyłączeniem kosztów ogólnych.

Jednocześnie, z uwagi na brak na początku roku kalendarzowego danych statystycznych dotyczących przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy na mały projekt, za rok z którego pochodzić będą dane na temat ww. wynagrodzenia, proponuje się drugi rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy na mały projekt. Zatem do wniosku o przyznanie pomocy w roku 2010 rekomenduje się dane z roku 2008.

Kolejną zmianą jest podniesienie wysokości wkładu własnego w formie niepieniężnej z 10 % do 30 % oraz wprowadzenie innych form wnoszenia tego wkładu poza pracą własną. Zgodnie z art. 54 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 w odniesieniu do środków obejmujących inwestycje niepieniężne wkład beneficjentów publicznych lub prywatnych, mianowicie dostarczanie dóbr lub usług, które nie są przedmiotem żadnej płatności w gotówce popartej fakturami lub odpowiednimi dokumentami, może stanowić kwalifikujące się wydatki, jeżeli wkład polega na udostępnieniu ziemi lub nieruchomości, sprzętu lub surowców, działalności naukowo-badawczej lub zawodowej, lub też bezpłatnego wolontariatu. Zgodnie z ww. przepisem w zmienianym rozporządzeniu dodano przepisy o możliwości uznania za koszt kwalifikowalny wkładu niepieniężnego obejmującego wartość udostępnienia ziemi, nieruchomości, sprzętu lub surowców. Jednocześnie powołano się na przepisy art. 54 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006, co powoduje że wartość udostępnienia ziemi lub nieruchomości musi być poświadczana przez niezależnego wykwalifikowanego eksperta lub odpowiednio uprawniony organ. Zwiększenie wartości wkładu niepieniężnego do operacji podyktowane jest dostosowaniem do sytuacji potencjalnych wnioskodawców, którzy nie dysponują zasobami finansowymi,

ale mogą liczyć na udział w projekcie wolontariuszy lub na udostępnienie nieruchomości, sprzętu lub surowców. Podniesienie tego limitu jest także wyrazem specyfiki operacji realizowanych w ramach osi Leader, która z zasady ma charakter społeczny, ukierunkowany na współdziałanie i w której efekty inwestycyjne grają rolę drugoplanową.

W związku z tym, że pomoc na małe projekty jest przyznawana zgodnie z zakresem realizacji małych projektów, stosowanie rozbudowanego katalogu kosztów kwalifikowalnych rodzi niepotrzebne wątpliwości, czy dany koszt może mieć zastosowanie w odpowiednim punkcie zakresu pomocy, dlatego w rozporządzeniu zawarto powyższy katalog sformułowany ogólnie, zgodnie z zasadą, że każdy koszt, który jest racjonalny, logicznie uzasadniony i służy realizacji operacji odpowiadającej zakresowi realizacji małych projektów, jest kosztem kwalifikowalnym. Uogólnienie tego katalogu spowodowało znaczne jego skrócenie, co umożliwiło włączenie go do § 4 zmienianego rozporządzenia, a przez to uchylenie załącznika nr 2 do zmienianego rozporządzenia.

Wprowadzono również propozycję zniesienia wymogu, iż płatność wykonywana w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 000 złotych w formie rozliczenia bezgotówkowego musi być dokonana poleceniem przelewu. Wprowadzenie tego przepisu umożliwi dokonanie płatności za pomocą np. karty płatniczej. Analogiczne rozwiązanie jest zastosowane w działaniu „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”.

Zmiany polegające na dodaniu do obowiązującego rozporządzenia w § 4 ust. 6a i 6b mają na celu zapewnienie wykonywania przez beneficjentów obowiązku wynikającego z art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005. Zgodnie z tym przepisem instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem i za wdrażanie go w efektywny, skuteczny i prawidłowy sposób, w szczególności za zapewnienie, że beneficjenci oraz inne podmioty zaangażowane w realizację operacji są poinformowani o swoich obowiązkach wynikających z udzielonej pomocy oraz prowadzą oddzielny system rachunkowości albo korzystają z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją. Biorąc pod uwagę, że przepisy prawa krajowego nie nakładają obowiązku ewidencji rachunkowej na wszystkie podmioty gospodarcze, na potrzeby wypełnienia

przedmiotowego zobowiązania przez beneficjentów PROW 2007-2013, przyjęto system podziału beneficjentów na dwie grupy:

- 1) prowadzących ewidencję rachunkową (księgi rachunkowe),
- 2) pozostałych.

W przypadku beneficjentów prowadzących ewidencję rachunkową, wymóg zapewnienia odrębnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego oznaczać powinien prowadzenie odrębnej ewidencji w ramach prowadzonych ksiąg, nie zaś odrębnych ksiąg.

W przypadku ksiąg rachunkowych, przed poniesieniem wydatków w ramach operacji, beneficjent powinien zaplanować i wprowadzić odpowiednią odrębną ewidencję księgową w obszarze ksiąg rachunkowych, dobierając odpowiednie konta księgowe, biorąc jednocześnie pod uwagę:

- 1) obowiązujące przepisy,
- 2) techniczne możliwości posiadanego przez siebie systemu księgowego.

W odniesieniu do pozostałych beneficjentów, niezobowiązanych do prowadzenia ksiąg rachunkowych, spełnienie ww. wymogu oznaczać powinno obowiązek przedkładania przez tych beneficjentów zestawienia wszystkich dokumentów księgowych dotyczących operacji, zawierającego m.in.: rodzaj i numer dokumentu księgowego, numer księgowy lub ewidencyjny, datę wystawienia dokumentu, nazwę i NIP wystawcy, datę dokonania zapłaty, opis zdarzenia gospodarczego, kwotę dokumentu (netto, brutto), kwotę kosztów kwalifikowalnych z wyszczególnieniem VAT-u.

Mając na względzie konieczność zapewnienia przez państwo członkowskie prowadzenia przez beneficjentów oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją, proponuje się również określić konsekwencje niewykonywania przez beneficjenta tych czynności. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich „kontrola administracyjna, środki i kary wprowadza się w takim zakresie, w jakim jest to konieczne dla zapewnienia właściwego stosowania prawa wspólnotowego”. Muszą one być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Wspólnot. Proponuje się zatem, aby koszty

kwalifikowalne, które nie zostały zaewidencjonowane zgodnie z art. 75 ust. 1 lit. c pkt i, podlegały refundacji w wysokości pomniejszonej o 10 %.

Do obowiązującego rozporządzenia proponuje się również wprowadzić regulację, na mocy której lokalna grupa działania (LGD) będzie występowała do samorządu województwa z wnioskiem o ogłoszenie informacji i o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w terminie 44 dni przed dniem planowanego rozpoczęcia naboru. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy, wnioski o przyznanie pomocy w ramach przedmiotowego działania składa się w terminie określonym przez LGD w uzgodnieniu z samorządem województwa. Uzgodnienie takie następuje w trybie określonym w art. 80a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. Nr 91, poz. 576, z późn. zm.), który przewiduje w szczególności 30 dniowy termin na wyrażenie opinii przez samorząd województwa w przedmiocie podlegającym uzgodnieniu. Z kolei bieg terminu składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego działania, zgodnie z § 6 ust. 3 pkt 1 lit. b obowiązującego rozporządzenia, rozpoczyna się nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania tych wniosków. Proponowany termin składania przez LGD wniosku do samorządu województwa o ogłoszenie informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy powinien po pierwsze zapewniać możliwość przeprowadzenia uzgodnienia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy (30 dni), a po drugie uwzględniać, że bieg terminu składania wniosków o przyznanie pomocy może zacząć się dopiero po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia tej informacji. We wniosku o ogłoszenie informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy LGD podaje planowany termin składania wniosków o przyznanie pomocy. Zaplanowany przez LGD termin składania wniosków o przyznanie pomocy może jednak nie zostać uzgodniony z samorządem województwa. W takiej sytuacji powinien zostać uzgodniony z samorządem województwa inny termin składania wniosków o przyznanie pomocy. Inicjatywa w zakresie ustalenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy należy wprowadzić do LGD, lecz ostateczny termin składania tych wniosków jest wynikiem wspólnej decyzji LGD i samorządu województwa. Aby zatem zapewnić realną możliwość współdecydowania w tym zakresie przez samorząd województwa istnieje potrzeba wprowadzenia takich regulacji.

Dlatego też, jeżeli LGD nie złoży, w terminie 44 dni przed planowanym terminem składania wniosków o przyznanie pomocy, wniosku o ogłoszenie informacji

o możliwości składania takich wniosków, samorząd województwa byłby pozbawiony możliwości skorzystania w pełnym zakresie z uprawnienia do wyrażenia stanowiska w odniesieniu do planowanego terminu składania takich wniosków. Musiałby bowiem takie stanowisko wyrazić w terminie krótszym niż wynikający z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. Proponuje się zatem, aby skutkiem niezłożenia w terminie wniosku o głoszenie informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy było wskazanie w tej informacji innego terminu, który został uzgodniony z samorządem województwa.

Proponuje się również, aby dokumenty niezbędne do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków były dostarczone przez LGD samorządowi województwa na 24 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia „naboru” wniosków o przyznanie pomocy. Zapewni to samorządowi województwa wystarczający czas na przygotowanie informacji do ogłoszenia w prasie.

Z uwagi na wysokie koszty publikowania ogłoszeń o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy zniesiono obowiązek zamieszczania wszystkich obszernych informacji dotyczących naboru wniosków, np. formularzy wniosków, kryteriów lokalnych czy list dodatkowych załączników. Podmioty wdrażające mają obowiązek wskazywania w ogłoszeniu o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy jedynie miejsca, z którego należy pozyskać ww. dokumenty.

Zgodnie z ustaleniami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w rozporządzeniu wprowadzono obowiązek stosowanie przez LGD kryteriów, na podstawie których ocenia się uzasadnienie realizacji operacji na obszarze realizacji LSR. W przedmiotowym rozporządzeniu zawarto również przepis określający konieczność określenia minimalnych wymagań niezbędnych do wyboru operacji przez LGD, tak aby zapewnić odpowiednią jakość operacji znajdujących się na liście wybranych do finansowania.

Kolejna zmiana, wprowadzona w § 9 ust 1 pkt 3 oraz ust. 2 obowiązującego rozporządzenia, dotyczy umożliwienia LGD wybierania operacji ponad limit środków wskazany w ogłoszeniu o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wskazywanie operacji mieszczących się w limicie na liście wybranych. Z uwagi na fakt, iż LGD sprawdza jedynie zgodność operacji z LSR i nie ma kompetencji do weryfikacji warunków przyznania pomocy, na listach operacji wybranych do realizacji znajdują się też takie operacje, które zostaną pozytywnie ocenione przez LGD oraz wybrane przez nią do realizacji LSR, jednakże z powodu uchybień pomoc na nie

zostanie przyznana przez podmiot wdrażający. Pozostawienie tego przepisu w dotychczasowym kształcie spowoduje, że część limitu środków w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy, pozostanie niewykorzystana, co może osłabić efektywność wdrażania LSR przez LGD. Zaproponowana zmiana może budzić obawy o zwiększenie ilości wniosków weryfikowanych przez samorząd województwa, natomiast weryfikacja wniosków w przypadku operacji, które zostały wybrane, ale nie zmieściły się w limicie, będzie ograniczona do założenia teczki sprawy i odmowy pomocy z tytułu braku środków. Należy podkreślić, iż ww. operacje nie tworzą tzw. listy rezerwowej wykorzystywanej w kolejnych naborach wniosków.

W związku z wątpliwościami beneficjentów co do interpretacji przepisu § 10 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia, proponuje się wprowadzić w tym przepisie ust. 3, w którym szczegółowo wymieniono, jakie operacje zawiera lista operacji niewybranych przez LGD, tj. operacje niepodlegające ocenie LGD (małe projekty, które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w informacji i naborze), oraz operacje, które w ramach oceny pod względem zgodności z LSR zostały uznane za niezgodne z LSR albo za zgodne z LSR, ale nie zostały wybrane do finansowania.

Umożliwienie LGD wyboru operacji ponad limit określony w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy pociąga za sobą konieczność wprowadzenia przepisu, zgodnie z którym LGD w informacji o wybraniu małego projektu przesyłanej do wnioskodawcy wskazuje również, czy dana operacja mieści się w powyższym limicie.

W rozporządzeniu doprecyzowano, iż samorząd województwa może wezwać LGD, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej przyznania pomocy na mały projekt, do uzupełnienia lub poprawienia przedstawionych dokumentów tylko dwukrotnie, przy czym ww. wezwanie wstrzymuje rozpoczęcie terminu weryfikacji wniosku, o czym samorząd województwa zawiadamia wnioskodawców. Dodatkowo wprowadzono przepis, iż w przypadku gdy w wyniku ponownego wezwania nie jest możliwe stwierdzenie, czy dany wniosek został wybrany pozostawia się go bez rozpatrzenia. Przepis ten pozwala zakończyć weryfikację wniosków po wyczerpaniu wszystkich dostępnych środków bez podejmowania ryzyka przez weryfikującego, w przypadku gdy nie jest możliwe

jednoznaczne stwierdzenie, czy operacja została wybrana do finansowania oraz bez zbędnego wydłużania terminu weryfikacji wniosku.

Do rozporządzenia wprowadzono przepis umożliwiający wnioskodawcy wniesienie do wniosku o przyznanie pomocy jednej zmiany w zakresie planu finansowego lub zestawienia rzeczowo-finansowego poza tymi, które wynikają z wezwań samorządu województwa, przy czym wprowadzenie tej zmiany może spowodować wydłużenie terminu rozpatrywania wniosku o miesiąc. Podobne rozwiązanie zastosowano w rozporządzeniu do działania 313 „Odnowa i rozwój wsi”. Zmiana ma na celu uniknięcie konieczności aneksowania umowy o przyznaniu pomocy wkrótce po jej podpisaniu.

Dodatkowym ułatwieniem dla wnioskodawcy jest dopuszczenie przedłużenia terminu wykonania przez wnioskodawcę określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy, nawet do 6 miesięcy. Zmiana ta w wielu wypadkach pozwoli wnioskodawcy na zgromadzenie wszystkich niezbędnych załączników do wniosku, co jest procesem długotrwałym.

Wydłużono również termin umożliwiający wnioskodawcy wniesienie prośby o przywrócenie terminu, w przypadku uchybienia terminu wykonania przez wnioskodawcę określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy na małe projekty, z 14 dni do 45 dni. Wprowadzenie takiej możliwości jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez wnioskodawców.

Kolejną zmianą jest ograniczenie możliwości przedłużenia terminu na weryfikację wniosku o przyznanie pomocy z 3 miesięcy do miesiąca, w przypadku gdy samorząd województwa nie jest w stanie zweryfikować wniosku w standardowym terminie 3 miesięcy. Zmiana wprowadzona jest na podstawie postulatów potencjalnych beneficjentów tego działania, w opinii których podmiot wdrażający powinien dokonać weryfikacji w terminie 3 miesięcy bez możliwości wydłużenia tego terminu, przy czym należy zaznaczyć, że w przypadku ogłoszenia naborów wniosków przez większą liczbę lokalnych grup działania, jednocześnie samorząd województwa, przy obecnym stanie zatrudnienia, nie jest w stanie dochować tego terminu, dlatego w rozporządzeniu przyjęto rozwiązanie kompromisowe.

Jednocześnie rozporządzenie zawiera zmianę, która ogranicza czas wydłużenia terminu na weryfikację wniosku o przyznanie pomocy do 2 miesięcy, w przypadku gdy do rozstrzygnięcia sprawy przyznania pomocy niezbędne jest uzyskanie opinii innego organu. Proponowana zmiana ma na celu ograniczenie do 2 miesięcy okresu,

o jaki można wydłużyć termin rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy. Zmiana ta powinna ograniczyć zatem nadmierne wydłużanie terminu rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy. Dwumiesięczny termin wydaje się być wystarczający do uzyskania odpowiednich opinii niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy, natomiast w przypadku gdy samorząd województwa nie uzyska ww. opinii w tym terminie czas na weryfikację wniosku będzie biegł dalej.

Wprowadzenie do przedmiotowego rozporządzenia przepisu dotyczącego wstrzymania terminu rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty z powodu kontroli LGD przez właściwy organ samorządu województwa, przeprowadzanej na podstawie umowy o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju, podyktowane jest koniecznością umożliwienia samorządowi województwa przeprowadzenia kontroli w przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia nieprawidłowości. Dodatkowo, ze względu na czasochłonność procesu kontroli oraz kluczowe znaczenie rozstrzygnięć takiej kontroli dla wyniku procesu oceny wniosków o przyznanie pomocy konieczne jest wstrzymanie biegu terminu oceny wniosku o przyznanie pomocy do czasu jej zakończenia, jednak nie więcej niż przez miesiąc.

Ponadto, przepisy regulujące kształt umowy przyznania pomocy zostaną uzupełnione o postanowienia dotyczące sposobu monitorowania realizacji operacji przez LGD. Obowiązek, o którym mowa powyżej, jest niezbędny z uwagi na konieczność monitorowania realizacji LSR przez LGD. W tym celu LGD powinna opracować odpowiednie sposoby pozyskiwania danych od beneficjentów operacji, przy czym obowiązkowym instrumentem jest ankieta.

Następną zmianą w przepisach dotyczących postanowień umowy jest skrócenie okresu związania celem z 5 lat od dnia wypłaty płatności ostatecznej do 5 lat od dnia przyznania pomocy. Złagodzenie wymogu stanowi duże ułatwienie dla beneficjentów, a jednocześnie nie zagraża wykonaniu przepisu art. 72 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005.

Rezygnacja z ograniczeń zmian umowy o przyznaniu pomocy, o których mowa w § 17 ust. 2 pkt 3 obowiązującego rozporządzenia, wynika z konieczności umożliwienia beneficjentowi dostosowania się do aktualnie panujących warunków prowadzenia działalności. Proponowana zmiana spowoduje uelastycznienie przepisów dotyczących zobowiązań beneficjenta zawartych w umowie o przyznaniu pomocy, co powinno skutkować mniejszą liczbą przypadków rozwiązania umowy z

powodu braku możliwości wywiązania się ze zobowiązań na skutek zmian niezależnych od beneficjenta.

Zmiany wprowadzone w § 34 wynikają przede wszystkim z konieczności dostosowania regulacji odnoszących się do operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działań osi 3 wdrażanych przez oś 4 do zmienionych regulacji dotyczących małych projektów przy jednoczesnym uwzględnieniu ich specyfiki.

W przypadku operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” wprowadzono nową regulację odnośnie procedury przyznania pomocy dostosowującą do specyfiki działania 413 oraz osi Leader. W ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” LGD dokonuje oceny wniosków o przyznanie pomocy pod kątem ich zgodności z LSR oraz spełnienia kryteriów wyboru operacji. Efektem tej oceny jest lista operacji wybranych przez LGD do finansowania, według której przyznawana jest pomoc. W związku z powyższym, przepisy dotyczące przyznawania pomocy według kolejności na liście ustalonej na podstawie liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania określonych kryteriów w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” (oś 3), nie mogą mieć zastosowania w działaniu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

W przypadku pomocy udzielanej na operacje odpowiadające warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” osi 3 konieczne jest zaznaczenie, iż w osi 4 Leader, zgodnie z PROW 2007-2013, refundacji podlegają koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta, w wysokości nieprzekraczającej 80 % tych kosztów.

Ponadto w przypadku pomocy udzielonej na operacje odpowiadające warunkom przyznania pomocy w ramach w działania „Odnowa i rozwój wsi” przez oś 4, wprowadzono przepis znoszący konieczność zgodności operacji z planem odnowy miejscowości. Specyfika operacji realizowanych przez oś 4, w której wszystkie operacje muszą być zgodne z LSR, powoduje, że nie ma konieczności weryfikowania operacji z kolejnym dokumentem programowym w postaci planu odnowy miejscowości. Konsekwencją tej zmiany jest również rezygnacja z wymogu załączenia do wniosku o przyznanie pomocy uchwał zebrania wiejskiego lub rady dzielnicy.

Dodatkowo usunięto przepis, zgodnie z którym zarząd samorządu województwa przyjmuje listę operacji wybranych przez LGD do finansowania, z której zostały usunięte operacje niespełniające warunków przyznania pomocy, co zostało stwierdzone podczas weryfikacji wniosku przez samorząd województwa. Zastosowanie tego przepisu wydłuża znacznie proces przyznania pomocy ze względu na niską częstotliwość posiedzeń zarządu. Lista wniosków na operacje, na które została przyznana pomoc w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” w osi 3 nie jest przyjmowana przez zarząd.

Wprowadzenie do rozporządzenia przepisu § 34a jest odzwierciedleniem specyfiki i złożoności działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Działanie to jest działaniem złożonym, ponieważ w ramach tego działania realizowane są cztery typy operacji tj.: małe projekty oraz operacje odpowiadające warunkom przyznania pomocy w ramach działań „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” i „Odnowa i rozwój wsi”. Warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na małe projekty zostały w pełnym zakresie określone w zmienianym rozporządzeniu. W przypadku pozostałych rodzajów operacji wspieranych w ramach przedmiotowego działania regulacja w tym zakresie jest dużo bardziej skomplikowana. Zgodnie z art. 63 lit. a Rady (WE) nr 1698/2005 „wsparcie udzielane w ramach osi Leader przeznaczone jest na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. a), dla osiągnięcia celów przynajmniej jednej z trzech innych osi określonych w sekcjach 1-3”. Ponadto zgodnie z art. 64 tego rozporządzenia „jeżeli operacje w ramach strategii lokalnej odpowiadają środkom określonym w niniejszym rozporządzeniu dla innych osi, stosuje się odpowiednie warunki zgodnie z sekcjami 1-3”. W myśl tych przepisów w ramach osi 4 Leader można wspierać operacje, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy określonym w odniesieniu do innych działań co najmniej z jednej innej osi. W PROW 2007-2003 zdecydowano, aby w ramach podejścia Leader można było wspierać operacje, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy z następujących działań osi 3: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” i „Odnowa i rozwój wsi”. Warunki przyznania pomocy w odniesieniu do takich operacji oraz tryb przyznawania takiej pomocy zostały co do zasady określone w odrębnych rozporządzeniach dotyczących szczegółowych warunków przyznania pomocy w ramach tych działań. Natomiast zmieniane rozporządzenia reguluje jedynie odrębności, zwłaszcza w zakresie trybu

przyznawania pomocy na takie operacje, wynikające ze specyfiki przedmiotowego działania. Wyrazem tej reguły jest § 31 ust. 1 pkt 1 zmienianego rozporządzenia, który stanowi, że „pomoc na operacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy, jest przyznawana podmiotom, które spełniają warunki przyznania pomocy finansowej w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20 ustawy”, a także § 34, który we wprowadzeniu do wyliczenia określa, że „w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu do przyznawania i wypłaty pomocy na operacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy określające szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy finansowej w ramach odpowiednich działań”.

Wobec tego, że trzon regulacji dotyczących warunków przyznawania pomocy na takie operacje został określony w przepisach odrębnych rozporządzeń, zmiana tych rozporządzeń wpływa bezpośrednio na reguły przyznawania pomocy na takie operacje w ramach przedmiotowego działania. Zmiana reguł przyznawania pomocy oddziałuje na postępowania w sprawie jej przyznania wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie nowych przepisów. Zgodnie z zasadą bezpośredniego działania prawa nowego do postępowań będących w toku należy stosować nowe przepisy. Jedynie na skutek ingerencji prawodawcy można zastosować odmienne reguły postępowania, w szczególności przewidzieć możliwość stosowania przepisów dotychczasowych do dalszego prowadzenia takich postępowań. Jednakże wprowadzenie regulacji przejściowej, która miałaby się odnosić do postępowań uregulowanych innym rozporządzeniem, byłoby niedopuszczalne jako wykraczające poza zakres przedmiotowy takiego rozporządzenia. Przykładowo niedopuszczalne byłoby w rozporządzeniu określającym szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” regulacja przejściowa, która miałaby dotyczyć postępowań w sprawie przyznania pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. § 34a rozporządzenia jest próbą uregulowania takich sytuacji.

Głównym założeniem tego przepisu jest stosowanie jednakowych reguł przyznawania pomocy w ramach jednego „naboru” wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Innymi słowy wszystkie postępowania w sprawie przyznania pomocy w ramach tego działania wszczęte w ramach jednego „naboru” wniosków o jej przyznanie miałyby się odbywać według tych samych reguł, a więc wnioskodawcom, którzy złożyli wnioski o jej przyznanie w

ramach danego „naboru”, pomoc miałyby być przyznawana po spełnieniu jednakowych warunków. Takie rozwiązanie jest podyktowane przede wszystkim koniecznością zachowania zasady równego traktowania podmiotów znajdujących się w takich samych sytuacjach. Założono, że w przypadku zmiany przepisów dotyczących przyznawania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20 ustawy, według dotychczasowych reguł powinna być przyznawana pomoc w ramach tych „naborów”, które zostały zakończone przed dniem wejścia w życie nowych przepisów. Istnieje bowiem ryzyko, że część postępowań wszczętych w ramach takich naborów została zakończona przed wejściem w życie nowych przepisów. Wyłączenie zasady bezpośredniego działania prawa nowego w odniesieniu do postępowań wszczętych w ramach „naboru” wniosków, który się zakończył przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, zapewni, że pomoc wnioskodawcom, którzy złożyli wnioski w ramach takiego „naboru”, zostanie przyznana według tych samych reguł. Brak proponowanej regulacji powodowałby natomiast, że w postępowania wszczęte w ramach takiego „naboru”, które nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, musiałyby się toczyć według nowych reguł, niezależnie od zaawansowania takich postępowań. W świetle regulacji zaproponowanej w § 34a, zasada bezpośredniego działania prawa nowego będzie odnosiła się jedynie do tych postępowań w sprawie przyznania pomocy, które zostały wszczęte w ramach „naboru” wniosków o jej przyznanie, które jeszcze się nie zakończyły przed wejściem w życie nowych przepisów. Zaawansowanie tych postępowań nie może być zatem znaczne. Ponadto doświadczenia z zakresu wdrażania działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20 ustawy, wskazuje, że zmiany wprowadzane w tych rozporządzeniach w zakresie warunków przyznawania pomocy są zazwyczaj korzystne dla podmiotów ubiegających się o pomoc. Przykładowo w wyniku wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 55, poz. 335) zostały obniżone wymagania, jakie należało spełnić, aby uzyskać określoną, maksymalną kwotę pomocy. Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w

ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 139, poz. 883, z późn. zm.) warunkiem uzyskania pomocy w wysokości maksymalnie 300 tys. zł było utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy, w wysokości maksymalnie 200 tys. zł – więcej niż 2 miejsc pracy, a w wysokości 100 tys. zł – co najmniej 1 miejsca pracy. Natomiast zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu warunkiem uzyskania pomocy w wysokości maksymalnie 300 tys. zł jest utworzenie co najmniej 3 miejsc pracy, w wysokości maksymalnie 200 tys. zł – co najmniej 2 miejsc pracy, a w wysokości 100 tys. zł – co najmniej 1 miejsca pracy.

Zastosowanie nowych przepisów do spraw będących w toku może powodować konieczność uzupełnienia przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie pomocy. W takiej sytuacji podmiot wdrażający jest uprawniony do wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku lub jego zmiany w zakresie, w jakim jest to konieczne ze względu na nowowprowadzone przepisy, na mocy odpowiednich przepisów rozporządzeń dotyczących przyznawania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20 ustawy. Przykładowo w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200, poz. 1442, z późn. zm.) takie przepisy zostały określone w § 10.

Przepis § 34a nie jest regulacją typową, lecz ze względu na specyfikę przedmiotowego działania konieczną. Reguluje bowiem co do zasady sytuacje przejściowe, jakie mogą zaistnieć na skutek zmiany rozporządzeń dotyczących przyznawania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20 ustawy. Wobec tego, że nie jest to regulacja incydentalna został on wprowadzony jako przepis materialny zmienianego rozporządzenia, a nie przepis przejściowy rozporządzenia.

Typową regulacją przejściową jest natomiast § 2 rozporządzenia, który dla zapewnienia jednolitych reguł w ramach jednego naboru wniosków o przyznanie pomocy oraz równego traktowania wnioskodawców przewiduje stosowanie przepisów dotychczasowych do postępowań w sprawie przyznania pomocy wszczętych w ramach „naborów” wniosków o przyznanie tej pomocy zakończonych

przed dniem wejścia w życie rozporządzenia. Jedyne wyłom w tym zakresie dotyczy zastosowania do takich postępowań § 34a.

W § 3 ust. 1 rozporządzenia proponuje się wprowadzenie analogicznego do przepisu określonego w § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zgodnie z którym wnioskodawca do dnia zawarcia umowy może dokonać zmiany w złożonym wniosku w zakresie określonym w § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 139, poz. 883, z 2009 r. Nr 50, poz. 402 oraz z 2010 r. Nr 55, poz. 335), o ile nie spowoduje to zwiększenia wysokości pomocy określonej w tym wniosku. Możliwość zastosowania nowych przepisów w wyżej wymienionym zakresie jest rozwiązaniem korzystnym dla wnioskodawców, gdyż umożliwi skorzystanie z nowowprowadzonego warunku w zakresie liczby planowanych do utworzenia miejsc pracy, od której zależy uzyskanie określonej maksymalnej kwoty pomocy. W wyniku wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 marca 2010 r. w zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 zostały bowiem obniżone wymagania, jakie należało spełnić, aby uzyskać określoną, maksymalną kwotę pomocy. Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 139, poz. 883, z późn. zm.) warunkiem uzyskania pomocy w wysokości maksymalnie 300 tys. zł było utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy, w wysokości maksymalnie 200 tys. zł – więcej niż 2 miejsc pracy, a w wysokości 100 tys. zł – co najmniej 1 miejsca pracy. Natomiast zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu warunkiem uzyskania pomocy w wysokości maksymalnie 300 tys. zł jest utworzenie co najmniej 3 miejsc

pracy, w wysokości maksymalnie 200 tys. zł – co najmniej 2 miejsc pracy, a w wysokości 100 tys. zł – co najmniej 1 miejsca pracy. Z uwagi na fakt, iż wyżej wymieniona zmiana może mieć wpływ na termin rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy proponuje się, aby w takim przypadku terminy rozpatrzenia takiego wniosku mogły ulec wydłużeniu, lecz nie dłużej niż o miesiąc.

W § 4 rozporządzenia określa się terminy obowiązywania ustalonych zasad odnośnie prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla transakcji związanych z operacją. Proponuje się, aby skutki niewykonywania obowiązku prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego określone w przepisach rozporządzenia były stosowane wobec wnioskodawców, którzy będą ubiegać się o pomoc w ramach naborów niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a w przypadku podmiotów, które są zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych – od nowego roku obrotowego w rozumieniu przepisów o rachunkowości. Takie rozwiązanie umożliwi zachowanie jednolitych zasad dotyczących wykonania jednego ze zobowiązań dla wszystkich beneficjentów, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy w ramach tego samego naboru wniosków. Ponadto, ze względu na fakt, iż nabór wniosków może rozpocząć się w dowolnie ustalonym terminie w roku, obowiązek w zakresie prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją wykonywany w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych może być wykonywany jedynie zgodnie z przepisami dotyczącymi zasad prowadzenia rachunkowości.

W rozporządzeniu wprowadza się również zmiany w załączniku określającym zakres pomocy udzielanej w ramach małych projektów. Zmiany mają na celu doprecyzowanie poszczególnych punktów zakresu, tak aby uniknąć w przyszłości pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych. Ponadto z uwagi na szeroki zakres wsparcia wprowadzono do niektórych punktów zakresu wyłączenia odnośnie konkretnych operacji, tak aby zapewnić nienakładanie się pomocy z innymi działaniami PROW 2007-2013.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia z uwagi na potrzebę stosowania nowych reguł określonych w rozporządzeniu wobec wnioskodawców, którzy złożą wnioski o przyznanie pomocy w kolejnych naborach. Z drugiej strony jak najszybszego ogłoszenia kolejnego naboru wniosków o przyznanie

pomocy w ramach przedmiotowego działania wymaga ważny interes państwa polegający na efektywnym i pełnym rozdysponowaniu środków pomocowych. Ponadto, za powyższym rozwiązaniem przemawia również spodziewane duże zainteresowanie omawianym działaniem Programu, co wiąże się z wprowadzeniem szeregu korzystnych zmian. Mając na uwadze powyższe, wejście w życie rozporządzenia z dniem ogłoszenia nie stoi w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym projekt nie podlegał notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Nikt nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie przepisów powyższej ustawy.

Projekt rozporządzenia znajduje się w programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na II półrocze 2010 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie będzie miało wpływ na podmioty, którym może być przyznana pomoc w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, tj. osoby fizyczne zamieszkujące na obszarze wdrażania lokalnych strategii rozwoju (LSR), prowadzące tam działalność gospodarczą i osoby prawne oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej działające na obszarze wdrażania LSR.

Rozporządzenie swym zakresem obejmuje również mikroprzedsiębiorców, którzy podejmują lub prowadzą mikroprzedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE L 124 z 20.05.2003, str. 36).

Ponadto rozporządzenie będzie miało wpływ na podmioty, które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wykonują zadania instytucji zarządzającej delegowane im w zakresie tego działania na podstawie ww. przepisów, a więc na samorzady województw, a w przypadku operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17 i 18, również na Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Przepisy rozporządzenia będą miały również wpływ na agencję płatniczą, której funkcje w zakresie pomocy w ramach PROW 2007-2013 wykonuje ARiMR, akredytowana jako agencja płatnicza na podstawie przepisów o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej. Koszty obsługi zadań delegowanych do samorządu województwa oraz zadań wykonywanych przez ARiMR pokrywane są ze środków Pomocy Technicznej PROW 2007-2013.

2. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa związanych z koniecznością współfinansowania tego działania przez budżet krajowy.

Na realizację działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” przewidziano w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 budżet w wysokości 620 500 000 euro; 80 % środków finansowych pochodzić będzie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich natomiast wydatki budżetowe na realizację tego działania w wysokości 20 % zostaną zaplanowane w ustawach budżetowych na kolejne lata.

Ponadto wydatki związane z zamieszczaniem w prasie informacji o możliwości składania wniosków na małe projekty w wyniku wprowadzonych do rozporządzenia zmian ulegną zmniejszeniu, ze względu na rezygnację z obowiązku publikacji formularzy wniosków oraz innych dokumentów niezbędnych lokalnym grupom działania do oceny zgodności operacji z lokalną strategią rozwoju, na rzecz wskazania jedynie miejsca publikacji powyższych dokumentów.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Rozporządzenie przyczyni się do pobudzenia aktywności środowisk na rzecz rozwoju lokalnego, co przyczyni się do wzrostu zatrudnienia. Szacowana liczba utworzonych miejsc pracy w okresie 2007-2013 wyniesie 15 330. Liczba ta może ulec zwiększeniu w przypadku wprowadzenia zaproponowanego przepisu dotyczącego zwiększenia limitu wkładu niepieniężnego z 10 % do 30 % kosztów kwalifikowalnych małych projektów pomniejszonych o wysokość kosztów ogólnych. Umożliwienie wnioskodawcy wniesienia całego wkładu własnego do projektu w formie niepieniężnej daje szansę wielu dodatkowym podmiotom na uzyskanie pomocy, ponieważ przy założeniu, że wszystkie poniesione koszty są kwalifikowane, cała kwota wniesiona do projektu może być zrefundowana.

Wprowadzenie powyższych zmian spowoduje poprawę dostępności małych projektów dla wnioskodawców, np. osób fizycznych, które dysponują niezbędnymi do realizacji operacji nieruchomościami, sprzętem lub surowcami, np. drewnem. Z uwagi na to, że udzielona pomoc może przyczynić się do stworzenia miejsc pracy wprowadzona do rozporządzenia zmiana przyczyni się do poprawy na rynku pracy. Zmiana polegająca na wprowadzeniu możliwości przyznania pomocy na udostępnienie urządzeń i środków transportu nienapędzanych mechanicznie umożliwi powstawanie dodatkowych podmiotów wykonujących działalność gospodarczą np. wypożyczalni sprzętu turystycznego, rowerów lub kafejek internetowych, co pozytywnie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie będzie pozytywnie wpływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Przewidywana liczba rolników prowadzących działalność nierolniczą wynosi 7 800, natomiast liczba wspieranych mikroprzedsiębiorstw wynosi 3 640.

Wprowadzenie proponowanych w rozporządzeniu zmian dotyczących złagodzenia warunków uzyskania określonych limitów wsparcia odnośnie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, stworzy lepsze warunki dla podejmowania lub rozwijania przez przedsiębiorców działalności gospodarczej w zakresie produkcji lub usług na obszarach wiejskich w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

Dzięki udzieleniu pomocy na inwestycje w rozwój przedsiębiorczości w zakresie produkcji i usług przewidywana jest poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej, dostępności towarów i usług na obszarze wdrażania LSR. Zmiana dotycząca udostępnienia urządzeń i środków transportu nienapędzanych mechanicznie umożliwi powstawanie dodatkowych podmiotów wykonujących działalność gospodarczą, np. wypożyczalni sprzętu turystycznego, rowerów lub kafejek internetowych.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny Polski. W ramach lokalnych strategii rozwoju 338 wybranych lokalnych grup działania przewiduje się realizację 40 920 operacji. Efektem inwestycji realizowanych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego oraz podnoszenia świadomości społeczności lokalnej będzie wzmocnienie poczucia tożsamości i związania z obszarem wdrażania lokalnych strategii rozwoju oraz pobudzenie aktywności społeczności lokalnych, co zaowocuje zwiększeniem potencjału mieszkańców wsi, a finalnie wzrostem aktywności organizacji społecznych, aktywności na rynku pracy i usług. W wyniku zaproponowanych w rozporządzeniu zmian polegających na umożliwieniu renowacji wszystkich obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzka

ewidencją zabytków, a także wprowadzenia możliwości prowadzenia badań nad obszarem, pozwoli kompleksowo zadbać o zabezpieczenie obiektów stanowiących dziedzictwo kulturalne i historyczne obszaru, a poprawa stanu obiektów stanowiących to dziedzictwo podniesie atrakcyjność turystyczną oraz pozytywnie wpłynie na promocję obszaru wdrażania LSR oraz całego regionu.

Nastąpi też poprawa jakości życia na obszarach wiejskich dzięki realizacji operacji polegających na udostępnieniu urządzeń, małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wykorzystaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Rozszerzenie zakresu realizacji małych projektów, np. o operacje polegające na zagospodarowaniu przestrzeni publicznej, będzie miało pozytywny wpływ na pełniejszą realizację celów określonych w lokalnych strategiach rozwoju.

Wprowadzenie do rozporządzenia możliwości przyznania pomocy na organizację twórczości kulturalnej pobudzi środowiska artystyczne i przyczyni się do powstania nowych pracowni i galerii, co przyczyni się do poprawy dostępu do kultury, a w efekcie do poprawy warunków życia.

W rozporządzeniu zaproponowano krótszy bardziej ogólny katalog kosztów kwalifikowalnych. Zastosowanie takiego rozwiązania pozwoli uniknąć wątpliwości, czy koszt realizowany w ramach danego zakresu realizacji małych projektów zgodny jest również z katalogiem kosztów kwalifikowalnych. Uproszczenie przepisów regulujących kwestię kwalifikowalności wydatków pozytywnie wpłynie na tempo absorpcji środków finansowych pochodzących z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 na obszarze wdrażania lokalnych strategii rozwoju.

6. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przesłany do zaopiniowania do:

- 1) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 2) Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 3) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 4) Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 5) Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 6) Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 7) Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 8) Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych,

- 9) Krajowej Rady Izb Rolniczych,
- 10) Krajowej Izby Gospodarczej, w tym Komitetu Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 11) Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”,
- 12) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 13) Krajowej Rady Spółdzielczej,
- 14) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 15) Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
- 16) Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 17) Rady Gospodarki Żywnościowej,
- 18) Związku Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 19) Business Centre Club,
- 20) Związku Rzemiosła Polskiego,
- 21) Forum Związków Zawodowych,
- 22) Konfederacji Pracodawców Polskich,
- 23) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 24) Krajowego Związku Grup Producentów Rolnych.

Partnerzy z powyższej listy nie wnieśli żadnych uwag.

Należy jednak zaznaczyć, że w ramach konsultacji społecznych projekt został przesłany również do organizacji zrzeszających lokalne grupy działania, a przede wszystkim do sieci LGD współpracujących w ramach Grupy tematycznej ds. podejścia Leader przy Grupie roboczej KSOW.

W ramach powyższych konsultacji zgłoszono wnioski o skrócenie dodatkowego okresu oceny wniosków o przyznanie, co zostało uwzględnione w powyższym rozporządzeniu.

Kolejną proponowaną zmianą jest podniesienie wysokości wkładu własnego w formie pracy z 10 % do 30 % oraz wprowadzenie innych form wnoszenia wkładu niepieniężnego – uwagi zostały uwzględnione, przy czym limit 30 % odnosi się do wszystkich form wkładu niepieniężnego, tj. pracy własnej i usług oraz udostępnienia surowców, nieruchomości.

Wprowadzenie dodatkowych kryteriów oceniających uzasadnienie operacji oraz wprowadzenie minimalnych wymagań koniecznych do wyboru operacji przez LGD zostało zaakceptowane, jednak ze względu na konieczność prowadzenia zmian do

lokalnych strategii rozwoju zwrócono się o wprowadzenie okresu przejściowego na dostosowanie się do nowych wymogów – uwaga została uwzględniona. Termin okresu przejściowego wynosi 5 miesięcy od dnia wejście w życie rozporządzenia.

Kolejny wniosek dotyczył zniesienia ograniczenia wyboru operacji jedynie do limitu, który określony jest w informacji o możliwości składania wniosków. W opinii partnerów społecznych limit środków opublikowany w ogłoszeniu powinien być wykorzystywany przez podmiot wdrażający w momencie przyznawania pomocy, a nie przez LGD przy wyborze operacji do realizacji. Z uwagi na to, że LGD nie weryfikują operacji pod kątem spełnienia warunków przyznania pomocy, a jedynie pod kątem zgodności z LSR wiele operacji wybranych przez LGD nie zostanie dofinansowanych, co obniża efektywność wdrażania LSR i Programu. Uwaga została uwzględniona.

Zaproponowano również ograniczenie do czasu niezbędnego do uzyskania dodatkowych opinii innego organu, w przypadku zaistnienia okoliczności budzących wątpliwości co do możliwości przyznania pomocy. Do rozporządzenia wprowadzono przepis ograniczający ten termin do 2 miesięcy.

W przypadku zmiany dotyczącej wprowadzenia przepisu odnośnie kontroli LGD zgłoszono konieczność skrócenia okresu wstrzymującego termin weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy z powodu kontroli do 14 dni oraz obowiązku powiadomienia o planowanej kontroli na 5 dni przed kontrolą. Uwaga nie została uwzględniona, ponieważ proces kontroli ma zbyt duże znaczenie dla procesu przyznania pomocy i jest zbyt czasochłonny, by wstrzymanie terminu na 2 tygodnie mogło być wystarczające. Jednocześnie, z uwagi na to, że rozporządzenie nie reguluje trybu przeprowadzania powyższej kontroli nie ma możliwości wprowadzenie przepisu dotyczącego terminu powiadomienia LGD o planowanej kontroli, przy czym przepis ten będzie wprowadzony do przepisów regulujących przeprowadzanie takich kontroli.

Postulowano uzupełnienie zakresu realizacji małych projektów o dodatkowe pozycje polegające na:

- 1) udostępnianiu urządzeń, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie;
- 2) budowie, odbudowie stadionów, boisk, kortów oraz schronisk i kwater;
- 3) wyposażeniu infrastruktury turystycznej;
- 4) remontach wewnętrznych elementów zabytkowych budynków lub budowli oraz konserwacji zabytków ruchomych;

- 5) remoncie placówek pełniących funkcje muzeum i świetlicy;
- 6) prowadzeniu badań archeologicznych;
- 7) zagospodarowaniu wiejskiej przestrzeni publicznej;
- 8) wykorzystaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności polegającej na wynajmie pokoi w gospodarstwie rolnym.

Powyższe postulaty zostały uwzględnione, przy czym w przypadku:

- 1) budowy, odbudowy stadionów, boisk, kortów oraz schronisk i kwater, a także wyposażenia infrastruktury turystycznej, wprowadzono przepis, iż zakres realizacji małych projektów obejmuje budowę, odbudowę, remont połączony z modernizacją, zagospodarowanie lub oznakowanie małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wyposażanie obiektów pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne, z wyłączeniem hoteli, moteli, pensjonatów oraz bazy gastronomicznej;
- 2) remontów zabytków pomocą objęto wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków lub objęty wojewódzką ewidencją zabytków;
- 3) zagospodarowania przestrzeni publicznej pomocą objęto również miejską przestrzeń publiczną, która znajduje się na obszarze wdrażania LSR.

Zaproponowano zredagowanie katalogu kosztów kwalifikowalnych w sposób ogólny, zgodnie z zasadą, że każdy koszt, który jest racjonalny, logicznie uzasadniony i służy realizacji operacji odpowiadającej zakresowi realizacji małych projektów jest kosztem kwalifikowalnym, co zostało uwzględnione w powyższym rozporządzeniu.

